

Fimmtudaginn 31. október 1991.

Nr. 81/1991. **Ákærvaldið**

(Björn Helgason saksóknari)
gegn

Önnu Árnadóttur

(Hilmar Ingimundarson hrl.).

Skjalafals. Fjársvik.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Guðrún Erlendsdóttir, Bjarni K. Bjarnason, Gunnar M. Guðmundsson og Haraldur Henrysson og Guðmundur Ingvi Sigurðsson hæstaréttarlögmaður.

Ríkissaksóknari skaut máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 18. febrúar 1991 að ósk ákærðu og af hálfu ákærvalds til staðfestingar á ákvæði héraðsdóms um sakfellingu og til þyngingar refsingar.

Sækjandi og verjandi málsins lýstu því yfir við munnlegan málflutning í Hæstarétti, að þeir óskuðu þess ekki, að bótaákvæði hins áfrýjaða dóms kæmi þar til endurskoðunar, og verður það því ekki tekið til meðferðar, sbr. 1. mgr. 147. gr. laga nr. 74/1974 um meðferð opinberra mála.

Nokkrar villur eru í ákæruskjali, dagsettu 2. ágúst 1990, auk þeirra, sem getið er í héraðsdómi. Í 2. tl. I. kafla ákærunnar er vísað til fjármögnunarleigusamnings og sagt, að Hótel Stefanía hafi tekið á leigu bifreið hjá Féfangi hf., en hið rétta er, að eigandi bifreiðarinnar samkvæmt samningnum var Fjárfestingarfélag Íslands hf. Yfirlýsing sú um sjálfsskuldarábyrgð, sem fylgdi samningnum, er hins vegar stíluð á Féfang hf. sem eiganda.

Víxill samkvæmt 4. tölulið í sama kafla ákæru var ekki framlengdur í Sparisjóði vélstjóra, eins og segir í ákæru og hinum áfrýjaða dómi, heldur í Samvinnubanka Íslands. Sést þetta á svuntu víxilsins og er staðfest með framburði ákærðu hjá rannsóknarlögreglu 22. desember 1989.

Númer víxils samkvæmt 11. tölulið í sama kafla ákæru á að vera 0210043, en ekki 0210243, eins og í ákæru segir.

Að lokum er í ákærunni ranglega greint númer tékka samkvæmt 2. tölulið II. kafla, og á það að vera 2340996, en ekki 2340966.

Þrátt fyrir ofangreinda annmarka á ákærinni verður dómur lagður á málið, enda hefur vörn ekki verið áfátt af þessum sökum, sbr. 3. mgr. 118. gr. laga nr. 74/1974.

Að þessu athuguðu, en að öðru leyti með skírskotun til forsendna hins áfrýjaða dóms ber að staðfesta hann.

Dæma ber ákærðu til að greiða áfrýjunarkostnað sakarinnar, svo sem nánar greinir í dómsorði.

D ó m s o r ð:

Hinn áfrýjaði dómur á að vera óraskaður.

Ákærða, Anna Árnadóttir, greiði áfrýjunarkostnað málsins, þar með talin saksóknarlaun í ríkissjóð, 40.000 krónur, og málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns, Hilmars Ingimundarsonar hæstaréttarlögmanns, 40.000 krónur.

Dómur sakadóms Reykjavíkur 7. febrúar 1991.

Ár 1991, fimmtudaginn 7. febrúar, er á dómþingi sakadóms Reykjavíkur, sem haldið er að Borgartúni 7 af Ingibjörgu Benediktsdóttur sakadómara, kveðinn upp dómur í sakadómsmálinu nr. 60/1991: Ákærvaldið gegn Önnur Árnadóttur, sem tekið var til dóms 17. janúar sl.

Málið er höfðað með tveimur ákæruskjölum ríkissaksóknara, dagsettum 2. ágúst og 2. október sl., gegn ákærðu, Önnu Árnadóttur húsmóður, kt. 210853-4649, nú til heimilis að Suðurhvammi 13, Hafnarfirði.

Með ákæru, dagsettri 2. ágúst sl., er málið höfðað gegn ákærðu „fyrir eftirtalin hegningarlagabrot, framin í Reykjavík:

I. Skjalafals.

Notað í viðskiptum á árunum 1987 og 1988 eftirtalin sex fölsuð skulda-bréf og sextán falsaða vixla, að nafnverði samtals 5.430.764 kr. (sic), sem ákærða hafði falsað á nöfn skyldmenna sinna og tengdafólks, foreldra sinna, Árna Jóhannessonar og Ásdísar Kristinsdóttur, systkina, Karls Árnasonar og Kristínar Evu Árnadóttur, og mágs og mágkvenna, Steingríms H. Steingrímssonar, Þórunnar Sigurðardóttur, Guðrúnar V. Sigurðardóttur og Sigrúnar Fanndal Sigurðardóttur, svo sem greinir nánar:

1. Skuldabréf nr. 672938, 127.206 kr., út gefið 10. apríl 1987 af ákærðu; falsað nöfn Ásdísar Kristinsdóttur og Guðrúnar V. Sigurðardóttur á bréfið og notað það sem greiðslu á raftækjum í Rafbúð Sambandsins, Holtagörðum, Holtavegi.

2. Skuldabréf í formi fjármögnunarleigusamnings, nr. 362, 440.480 kr., dagsett 20. maí 1987; falsað nafn Árna Jóhannessonar á yfirlýsingu, sem er fylgiskjal með samningnum, dagsetta 5. maí 1988. Samkvæmt nefndum samningi og yfirlýsingum tók Hótel Stefanía hf. á leigu Volkswagen-Golf-bifreið frá maí 1987 til júní 1990 hjá Féfangi hf., Hafnarstræti 7.

3. Skuldabréf nr. 045572, 750.000 kr., út gefið af Sigurði Torfa Sigurðssyni 20. júní 1988; falsað nöfn Árna Jóhannessonar, Kristínar Evu Árnadóttur og Steingríms Steingrímssonar á bréfið og selt það Fjárfestingarfélagi Íslands hf., Hafnarstræti 7.

4. Skuldabréf nr. 045464, 750.000 kr., út gefið af Guðbjörgu F. Torfadóttur 21. júní 1988; falsað nöfn Árna Jóhannessonar og Karls Árnasonar á bréfið og selt það sama aðila.

5. Skuldabréf nr. 046818, 750.000 kr., út gefið af Sigurði Torfa Sigurðssyni 2. ágúst 1988; falsað nöfn Árna Jóhannessonar og Ásdísar Kristinsdóttur á bréfið og selt það sama aðila.

6. Skuldabréf nr. 597359, 34.588 kr., út gefið af ákærðu 12. ágúst 1988; falsað nöfn Ásdísar Kristinsdóttur og Guðrúnar V. (sic) sem greiðslu á utanlandsferð hjá Samvinnuferðum Landsýn, Austurstræti 12.

Allar framangreindar nafnfalsanir á skuldabréf og yfirlýsingu eru sjálfskuldarábyrgðarmanna.

1. Vixill nr. 079888, 150.000 kr., útgáfudagur 12. júní 1987, gjalddagi 20. júní 1987, ákærða samþykkjandi; falsað nafn Árna Jóhannessonar sem útgefanda og framseljanda. Notaður til framlengingar á öðrum í Alþýðubankanum hf.

2. Vixill nr. 23603, 450.000 kr., útgáfudagur 25. júlí 1987, gjalddagi 7. ágúst 1987, ákærða ábekingur og samþykkir í nafni fyrirtækis síns, Þyrils hf.; falsað nafn Ásdísar Kristinsdóttur sem útgefanda og framseljanda; aflað fjár fyrir Þyri hf. í Búnaðarbanka Íslands.

3. Vixill nr. 085747, 50.000 kr. (sic), útgáfudagur 5. október 1987, gjalddagi 5. nóvember 1987, ákærða samþykkjandi; falsað nafn Ásdísar Kristinsdóttur sem útgefanda og framseljanda og Þórunnar Sigurðardóttur sem ábekings; seldur í Alþýðubankanum hf.

4. Vixill nr. 672388, 200.000 kr., útgáfudagur 8. október 1987, gjalddagi 30. nóvember 1987; falsað nafn Árna Jóhannessonar sem samþykkjanda, Guðrúnar V. Sigurðardóttur sem útgefanda og framseljanda og Þórunnar Sigurðardóttur sem ábekings. Notaður til framlengingar öðrum í Sparisjóði vélstjóra.

5. Vixill nr. 081109, 120.000 kr., útgáfudagur 14. október 1987, gjalddagi 29. nóvember 1987, samþykkjandi Líflínan, Ármúla 19, fyrirtæki ákærðu; falsað nafn Árna Jóhannessonar sem útgefanda og framseljanda

og Guðrúnar V. Sigurðardóttur sem ábekings; aflað fjár fyrir nefnt fyrir-tæki í Sparisjóði vélstjóra.

6. Vixill nr. 947054, 100.000 kr., útgáfudagur 30. október 1987, gjalddagi 15. desember 1987, samþykkjandi Guðbjörg F. Torfadóttir; falsað nafn Árna Jóhannessonar sem útgefanda og framseljanda og Þórunnar Sigurðardóttur sem ábekings. Seldur í Landsbanka Íslands.

7. Vixill nr. 081636, 200.000 kr., útgáfudagur 6. nóvember 1987, gjalddagi 20. nóvember 1987, samþykkjandi Liflínan, útgefandi Guðbjörg F. Torfadóttir; falsað nafn Guðrúnar V. Sigurðardóttur sem ábekings. Seldur í Verslunarbanka Íslands hf. (sic).

8. Vixill án númers, 600.000 kr., útgáfudagur 17. desember 1987, ákærða útgefandi og samþykkjandi fyrir Þyrl hf., Guðrún F. Torfadóttir ábekingur; falsað nafn annars ábekings, Árna Jóhannessonar. Settur til tryggingar Eurocard-úttektum Þyrls hf.

9. Vixill nr. 020943, 92.817 kr., útgáfudagur 7. mars 1988, gjalddagi 15. apríl 1988, útgefandi ákærða í nafni Liflínunnar; falsað nafn Ásdisar Kristinsdóttur sem samþykkjanda. Seldur fyrir Liflínuna í Verslunarbanka Íslands hf.

10. Vixill nr. 0209582, 89.126 kr., útgáfudagur 11. mars 1988, gjalddagi 10. maí 1988, sami útgefandi og sama fölsun. Seldur á sama hátt í sama banka.

11. Vixill nr. 0210243, 89.992 kr., útgáfudagur 17. mars 1988, gjalddagi 30. apríl 1988, sami útgefandi, en falsað nafn Árna Jóhannessonar sem samþykkjanda. Seldur á sama hátt í Landsbanka Íslands.

12. Vixill nr. 795159, 109.267 kr., útgáfudagur 24. mars 1988, gjalddagi 25. maí 1988, sami útgefandi, en falsað nafn Ásdisar Kristinsdóttur sem samþykkjanda. Seldur á sama hátt í sama banka.

13. Vixill nr. 077381, 15.500 kr., útgáfudagur 10. júní 1988, gjalddagi 15. júlí 1988, til greiðslu í Búnaðarbanka Íslands, ákærða samþykkjandi; falsað nafn Árna Jóhannessonar sem útgefanda og framseljanda. Notaður til að greiða skuld við Bifreiðar og landbúnaðarvélar, sem ábekja víxilinn.

14. Vixill án númers, 15.500 kr., útgáfudagur 21. júní 1988, gjalddagi 15. ágúst 1988, til greiðslu í Iðnaðarbanka Íslands hf., ákærða samþykkjandi. Sams konar fölsun og notkun, sami ábekingur.

15. Vixill 018792, 16.288 kr., útgáfudagur 22. júlí 1988, gjalddagi 15. september 1988, til greiðslu í Búnaðarbanka Íslands, ákærða samþykkjandi. Sams konar fölsun og notkun, sami ábekingur.

16. Vixill nr. 58607, 200.000 kr., útgáfudagur 21. júní 1988, gjalddagi 20. júlí 1988, Sigurður Torfi Sigurðsson útgefandi; falsað nafn Guðrúnar V. Sigurðardóttur sem samþykkjanda og Sigrúnar Fanndal Sigurðardóttur sem ábekings. Seldur í Landsbanka Íslands.

Telst þetta varða við 1. mgr. 155. gr. almennra hegningarlaga nr. 19, 1940.

II. Fjársvik.

Notað í viðskiptum í desember 1987 og janúar 1988 eftirtalda tvo tékka á reikning fyrirtækis ákærðu, Líflínunnar, nr. 9343 í Verslunarbanka Íslands hf. og 7748 í Sparisjóði vélstjóra, án þess að innstæða væri fyrir þeim á reikningunum og ákærðu það best kunnugt, með eftirgreindum hætti, en tékkarnir eru báðir gefnir út af tengdamóður ákærðu, Guðbjörgu F. Torfadóttur, í nafni fyrirtækisins og eru til Landsbanka Íslands:

1. Nr. 1592321, á reikninginn í Verslunarbbankanum, 74.655 kr., dagsettur 14. desember 1987. Notaður til að greiða vörur frá útlöndum í Landsbankanum.

2. Nr. 2340966, á reikninginn í Sparisjóðnum, 321.690 kr., dagsettur 19. janúar 1988. Sams konar notkun.

Telst þetta varða við 248. gr. almennra hegningarlaga.

Þess er krafist, að ákærða verði dæmd til refsingar og til greiðslu skaðabóta og alls sakarkostnaðar“.

Með ákæru, dagsettri 2. október sl., er málið höfðað gegn ákærðu „fyrir tékkabrot með því að nota í viðskiptum á árinu 1988 í Reykjavík tékka, að fjárhæð 200.000 kr., á reikning eiginmanns ákærðu nr. 21496 í Landsbanka Íslands, Breiðholtsútibúi, enda þótt ákærðu væri fullkunnugt, að innstæða var ekki á reikningnum fyrir tékkanum, sem er til Helga V. Jónssonar, á eyðublaði nr. 1840080, dagsettur 15. október 1988, og ákærða notaði til að greiða nefndum manni skuld þeirra hjóna við hann, en eiginmaður ákærðu, Sigurður Torfi Sigurðsson, ritaði undir tékkann, sem ákærða fyllti út að öllu öðru leyti og hefur einnig ritað á framsal.

Telst þetta varða við 73. gr. laga um tékka nr. 94, 1933, sbr. lög nr. 35, 1977.

Þess er krafist, að ákærða verði dæmd til refsingar og til greiðslu alls sakarkostnaðar“.

Ákæra, dagsett 2. ágúst 1990.

Málavextir eru þessir samkvæmt játningu ákærðu og öðrum gögnum málsins:

I.

Á tímabilinu maí 1987 til ágúst 1988 notaði ákærða í viðskiptum þau fimm skuldabréf, sem getið er í 1. og 3.-6. lið I. kafla ákæru, og yfirlýsingu um sjálfsskuldarábyrgð, en á hana er ritað, að hún sé fylgiskjal nr. II með fjármögnunarleigusamningi þeim, sem getið er í 2. lið sama kafla ákæru,

samtals að nafnverði 2.852.274 kr. Ákærða falsaði nöfn eftirtalinna skyldmenna sinna og mágafólks sem sjálfskuldarábyrgðarmanna á skuldabréfin, sem hér segir:

Í fyrsta lagi nafn móður sinnar, Ásdísar Kristinsdóttur, og mágkonu, Guðrúnar V. Sigurðardóttur, á skuldabréfið í 1. lið ákæru, að nafnverði 127.206 kr., í öðru lagi nafn föður síns, Árna Jóhannessonar, á yfirlýsingu, dagsetta 5. maí 1988, sem ber áritunina fskj. með fjármögnunarleigusamningnum í 2. lið ákæru, en samkvæmt honum tók Hótel Stefania hf. á leigu Volkswagen-Golf-bifreið, að kaupverði 440.480 kr., frá maí 1987 til júní 1990 hjá Fjárfestingarfélagi Íslands hf., Hafnarstræti 7, Reykjavík. Samkvæmt samkomulagi, dagsettu 5. maí 1988, milli Hótel Stefaniu og fjármögnunarleigunnar Féfangs hf., Hafnarstræti 7, Reykjavík, sem talið er dótturfélag Fjárfestingarfélags Íslands hf., skyldi óskipt ábyrgð tveggja upphaflegu sjálfsskuldarábyrgðarmannanna á fjármögnunarleigusamningnum falla niður, en frá og með 5. maí sama ár í stað þeirra koma þrír aðrir einstaklingar, þ. á m. faðir ákærðu, Árni Jóhannesson.

Ákærða hefur borið, að fjármögnunarleigusamningurinn hafi verið yfirtekinn samkvæmt yfirlýsingunni frá 5. maí 1988, en eigenmaður sinn, Sigurður Torfi Sigurðsson, hafi tekið á sig ábyrgð á skuldinni samkvæmt samningnum, er hann gerðist hluthafi í hlutafélaginu Hótel Stefaniu. Ákærða segir, að hún hafi því engan fjárhagslegan ávinning hlotið vegna þessa samnings. Á sama veg hefur eigenmaður hennar borið.

Í þriðja lagi falsaði ákærða nafn föður síns, Árna Jóhannessonar, systur, Kristínar Evu Árnadóttur, og mágs, Steingríms Steingrímssonar, á skuldabréfið í 3. lið ákæru, að nafnverði 750.000 kr., í fjórða lagi nafn föður síns, Árna Jóhannessonar, og bróður síns, Karls Árnasonar, á skuldabréfið í 4. lið, að nafnverði sama fjárhæð, í fimmta lagi nafn foreldra sinna, Árna Jóhannessonar og Ásdísar Kristinsdóttur, á skuldabréfið í 5. lið, að nafnverði sama fjárhæð, og í sjötta lagi nafn móður sinnar, Ásdísar Kristinsdóttur, og mágkonu sinnar, Guðrúnar V. Sigurðardóttur, á skuldabréfið í 6. lið, að nafnverði 34.588 kr.

Ákærða kveðst hafa notað skuldabréfið í 1. lið sem greiðslu á raftækjum í Rafbúð Sambandsins, Holtagörðum v/Holtaveg, skuldabréfin í 3.-5.lið hafi hún sjálf selt Fjárfestingarfélagi Íslands hf. og skuldabréfið í 6. lið hafi hún gefið út til Samvinnuferða-Landsýnar vegna eftirstöðva vegna utanlandsferðar ákærðu, sem hún fór á vegum félagsins.

Ákærða hafði enga heimild frá ofangreindum skyldmennum sínum og mágafólki til ritunar nafna þeirra á ofangreind skjöl.

Þá notaði ákærða enn fremur í viðskiptum þá sextán víxla, samtals að nafnvirði 3.028.490 kr., sem rétt er lýst í ákæru, að því undanskildu, að víxillinn í 3. lið er að fjárhæð 580.000 kr., en ekki 50.000 kr. Í upphafi

I. kafla ákæru gætir einnig þessarar sömu skekkju, en þar er talið, að nafnverð þeirra 22 skjala, sem ákærða er sökuð um að hafa notað, sé 5.430.764 kr. í stað 5.880.764 kr. Koma þessi mistök þó ekki að sök, þar sem vörn hefur ekki verið áfátt vegna þessa atriðis, sbr. 3. mgr. 118. gr. laga nr. 74/1974. Ákærða falsaði nöfn eftirtalinna skyldmenna sinna og mágafólks á víxlana, sem hér segir: nafn föður síns, Árna, sem útgefanda og framseljanda á víxlinn í 1. lið, nafn móður sinnar, Ásdísar, sem útgefanda og framseljanda á víxlinn í 2. lið, nafn móður sinnar, Ásdísar, sem útgefanda og framseljanda og mágkonu sinnar, Þórunnar Sigurðardóttur, sem ábekings á víxlinn í 3. lið, nafn föður síns sem samþykkjanda, mágkvenna sinna, Guðrúnar V. Sigurðardóttur sem útgefanda og framseljanda og Þórunnar Sigurðardóttur sem ábekings, á víxlinn í 4. lið, nafn föður síns, Árna, sem útgefanda og framseljanda og mágkonu sinnar, Guðrúnar V. Sigurðardóttur, sem ábekings á víxlinn í 5. lið, nafn föður síns sem útgefanda og framseljanda og nafn mágkonu sinnar, Þórunnar Sigurðardóttur, sem ábekings á víxlinn í 6. lið, nafn mágkonu sinnar, Guðrúnar V. Sigurðardóttur, sem ábekings á víxlinn í 7. lið, nafn föður síns sem ábekings á víxlinn í 8. lið, nafn móður sinnar sem samþykkjanda á víxlana í 9. og 10. lið, nafn föður síns sem samþykkjanda á víxlinn í 11. lið, nafn móður sinnar sem samþykkjanda á víxlinn í 12. lið, nafn föður síns sem útgefanda og framseljanda á víxlana í 13. - 15. lið og loks nafn mágkvenna sinna, Guðrúnar V. Sigurðardóttur sem samþykkjanda og Sigrúnar Fanndal Sigurðardóttur sem ábekings, á víxlinn í 16. lið.

Ákærða seldi sjálf alla ofangreinda víxla. Hún hafði enga heimild frá ofangreindum skyldmönnum sínum og mágafólki til framangreindrar ritunar nafna þeirra á ofangreinda sextán víxla.

Ákærða seldi víxlinn í 1. lið í Alþýðubankanum hf. til framlengingar öðrum víxli í bankanum, víxlinn í 2. lið í Búnaðarbanka Íslands, og andvirði hans notaði hún til rekstrar hlutafélagsins Þyrils, en eiginmaður hennar var formaður í því félagi og hún einn meðstjórnenda, víxlinn í 3. lið í Alþýðubankanum hf., og var andvirði hans notað til kaupa á íbúð hennar að Snorrabraut 42 hér í borg. Andvirði víxilsins í 1. lið var greitt með víxlinum í 3. lið, og sá víxill var síðan greiddur með ávísun frá Húsnæðismálastofnun. Víxlinn í 4. lið seldi hún í Sparisjóði vélstjóra og notaði til framlengingar öðrum víxli. Víxillinn í 5. lið seldi hún í Sparisjóði vélstjóra og lagði andvirði hans inn á tékkareikning einkafyrirtækis síns, Líflinnunnar. Víxlinn í 6. lið seldi hún í Landsbanka Íslands, og andvirði hans fékk tengdamóðir hennar, Guðbjörg F. Torfadóttir, vegna íbúðarkaupa hennar. Þá seldi ákærða víxlinn í 7. lið í Sparisjóði vélstjóra, en ekki í Verslunarbanka Íslands hf., eins og í ákæru greinir. Bersýnilega hefur gleymst að breyta nafni bankans á víxileyðublaðinu, en á meðfylgjandi

svuntu víxilsins kemur fram, að andvirði víxilsins skuli greiða inn á reikning 7784, en þann reikning hafði ákærða í Sparisjóði vélstjóra, en ekki í Verslunarbankanum, svo sem fram kemur í II. kafla ákæru.

Þessi brenglun í ákæru kemur þó ekki að sök, þar sem vörn hefur ekki verið áfátt um þetta, sbr. 3. mgr. 118. gr. 1. nr. 74/1974. Andvirði þessa víxils rann til rekstrar Líflínunnar. Víxillinn í 8. lið setti ákærða til tryggingar Eurocard-úttektum Þyrils hf., en víxillinn gaf hún út og samþykkti fyrir hönd þess félags, er hún fékk afhent Eurocard-kort sitt, en kortið var notað í þágu félagsins einvörðungu. Víxlana í 9. og 10. lið seldi ákærða í Verslunarbanka Íslands hf. og víxlana í 11. og 12. lið í Landsbanka Íslands, og rann andvirði þessara fjögurra víxla til rekstrar Líflínunnar. Víxlana í 13.-15. lið notaði ákærða til greiðslu skuldar Líflínunnar við Bifreiðar- og landbúnaðarvélur, og loks notaði hún víxillinn í 16. lið í Landsbankanum, en andvirði hans rann til mágs hennar, Sigurðar Kr. Sigurðssonar, sem var í fjárhagserfiðleikum um þær mundir. Ákærða kvað hann hafa vitað um notkun víxilsins, en ekki, að hún hefði falsað nöfn mágkvenna sinna á hann.

Framangreind fölsun ákærðu á þeim 22 skjölum, sem í þessum kafla ákæru greinir, varðar við 1. mgr. 155. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940.

Ákærða hefur borið, að hún hafi greitt skuldabréfin í 1. og 6. lið, en ekki sé búið að ganga frá greiðslu vegna skuldabréfanna í 3.-5. lið, en deilt sé um greiðslu upphæðarinnar á fjármögnunarleigusamningnum í 2. lið, og sé það mál nú fyrir bæjarþingi Reykjavíkur.

Þá segir ákærða, að búið sé að ganga frá greiðslu allra víxlanna að undanskildum víxlunum í 4. og 5. lið, en búið sé að greiða þá að hluta. Þá liggja engar skuldir nú að baki tryggingarvíxilsins í 8. lið.

Um þessar greiðslur ákærðu liggja þó engin gögn frammi í málinu, og ákærða hefur þrátt fyrir tilmæli dómsins ekki lagt þau fram.

Samkvæmt vottorði hlutafélagaskrár, dags. 3. nóvember 1989, var eiginmaður ákærðu formaður hlutafélagsins Þyrils, en meðstjórnendur ákærða og mágur hennar, Sigurður Kr. Sigurðsson. Prókurumboð höfðu ákærða og eiginmaður hennar. Samkvæmt firmaskrá Kópavogs er fyrirtækið Tasco skráð þar í júní 1988, og er eigandi þess eiginmaður ákærðu. Þá liggur einnig frammi í málinu staðfest ljósrit tilkynningar til firmaskrár, en samkvæmt því er heildsalan Líflínan tilkynnt til firmaskrár í ágúst 1987, og er eigandi þess og prókúruhafi ákærða.

Samkvæmt gögnum málsins var bú ákærðu tekið til gjaldþrotaskipta 17. ágúst 1989.

Landsbanki Íslands hefur lagt fram skaðabótakröfu varðandi víxillinn í 16. lið, að fjárhæð 200.000 kr. Í kröfunni, sem dagsett er 20. desember

1988, er þess krafist, að ákærða greiði andvirði víxilsins ásamt dráttarvöxtum, málskostnaði og útlögðum kostnaði vegna birtingar bæjarþingsstefnu. Ákærða hefur samþykkt kröfuna, og verður hún dæmd til að greiða höfuðstól hennar ásamt dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987, sbr. l. nr. 67/1989, frá 20. desember 1988 til greiðsludags, en ekki kemur fram í kröfunni, frá hvaða degi dráttarvaxtanna er krafist. Kröfu um málskostnað og útlagðan kostnað er vísað frá, enda er krafan höfð uppi í opinberu máli.

Aðrar skaðabótakröfur hafa ekki verið lagðar fram.

II.

Ákærða kannast við, að hún hafi notað í viðskiptum í desember 1987 og janúar 1988 þá tvo tékka, sem tilgreindir eru í ákæru, hinn fyrri að fjárhæð 74.655 kr., en hinn síðari að fjárhæð 321.690. Er gerð tékkanna rétt lýst í ákæru. Hún hefur borið, að tékkarnir hafi verið notaðir í Landsbankanum til að leysa út vörur frá útlöndum í þágu einkafyrirtækis síns, Líflínunnar. Ákærða segir, að tengdamóðir sín, Guðbjörg Fanndal Torfadóttir, hafi gefið út tékkana, enda hafi Guðbjörg ein séð um tékkareikninga fyrirtækisins, sem var einkafyrirtæki ákærðu, en hún hafi sjálf útfyllt tékkana að öðru leyti. Guðbjörg hafi unnið u.þ.b. eina klukkustund tvisvar í viku í fyrirtækinu, en samt haft fullkomna yfirsýn yfir fjármál fyrirtækisins. Hún hafi farið með tengdamóður sinni í bankann og þær selt þar tékkana, en væntanlega hafi Guðbjörgu ekki verið kunnugt um, til hvers þeir voru notaðir. Hins vegar kveður ákærða sér ekki hafa verið ljóst, þar sem hún fylgdist ekki með innstæðu á reikningnum, að fyrir tékkunum var ekki til innstæða. Ákærða segir, að viðskiptavixlar í eigu Líflínunnar hafi verið til fyrir báðum þessum tékkum í viðkomandi bankastofnunum, þ.e.a.s. Verslunarbanka Íslands og Sparisjóði vélstjóra, og hafi átt að leggja andvirði þeirra inn á reikningana þar. Einhverra hluta vegna hafi dregist að kaupa víxlana, þótt þeir væru komnir í vörslu þessara bankastofnana, og voru tékkarnir því endursendir innlausnarbankanum, þ.e.a.s. Landsbanka Íslands. Andvirði víxlanna var þá notað til greiðslu annarra skulda Líflínunnar hjá þessum bankastofnunum, svo að ekki reyndist unnt að nota það til greiðslu tékkanna. Andvirði tékkanna hafi hins vegar verið notað sem greiðsla á vöru frá útlöndum. Hún hafi sjálf gengið frá þeim viðskiptum í Landsbankanum.

Hún kveðst hafa greitt 150.000 kr. inn á heildarskuld sína vegna þessara tékka, en um eftirstöðvarnar hafi verið samið, en um það liggja engin gögn frammi í málinu.

Vitnið Guðbjörg Fanndal Torfadóttir kveðst kannast við nafn sitt sem útgefanda á tékkunum tveimur í 1. og 2. tl. II. kafla ákæru, ákærða hafi

útfyllt tékkana að öðru leyti. Hún kveðst ekki hafa verið starfsmaður Líflínunnar, sem var fyrirtæki tengdadóttur hennar, ákærðu, en aðstoðað hana tvö kvöld í viku við fjármál fyrirtækisins að nokkru leyti, reyndi m.a. að fylgjast með því, að ákærða greiddi reikninga og skuldir fyrirtækisins. Að öðru leyti hafi ákærða séð um fjármál fyrirtækisins. Það hafi ekki verið í verkahring sínum að fylgjast með, hvernig tékkareikningar fyrirtækisins stóðu, hún hafi ekki haft tök á að fylgjast með stöðu reikninganna. Hún hafi haldið, að innstæða væri fyrir þessum tékkum vegna viðskiptavíxla við þessar lánastofnanir, en hún hafi ekki fylgst með því nógu vel, hvaða viðskiptavíxlar voru í bankastofnununum, enda hafi það ekki verið í verkahring sínum. Hún hafi ekki haft prókúru fyrir Líflínuna, en haft heimild ofangreindra bankastofnana til að gefa út tékka af framangreindum tékkareikningum. Hins vegar hafi hún einvörðungu undirritað tékka, sem gefnir voru út á ofangreinda tékkareikninga. Hún hafi ekki séð um að útfylla þá að öðru leyti, það hafi ákærða gert. Hún kveðst enga hugmynd hafa um það, hvað var greitt með þessum tveimur tékkum, og mundi ekki, hvort ákærða fór með henni, er þeir voru seldir, en það hafi ákærða oft gert.

Framangreindir tékkar voru gefnir út á reikning fyrirtækisins Líflínunnar, sem var einkafyrirtæki ákærðu. Ákærða seldi sjálf tékkana og útfyllti þá að öðru leyti en því, að tengdamóðir hennar, sem vann 1-2 klukkustundir tvisvar í viku fyrir ákærðu, gaf þá út í nafni fyrirtækisins. Þykir ekki sýnt, að það hafi verið í hennar verkahring að fylgjast með því, hvort innstæða var á tékkareikningunum, enda hefur hún borið, að hún hafi ekki verið starfsmaður fyrirtækisins, heldur hafi hún aðstoðað ákærðu lítillaga við reksturinn. Var henni lítt eða ekki kunnugt um, hvað verið var að greiða með tékkunum. Það var ákærðu hins vegar kunnugt um. Ákærðu, sem var eini eigandi fyrirtækisins, bar, eins og á stóð með rekstur fyrirtækisins, að fylgjast með því, hvort innstæða væri fyrir hendi við útgáfu tékkanna. Það gerði hún ekki. Ákærða gat ekki treyst því, að ofangreindar bankastofnanir, þar sem tékkareikningarnir voru, keyptu þá viðskiptavíxla, sem lagðir höfðu verið þar inn, enda kom á daginn, að ákærða notaði andvirði þeirra til annarra hluta.

Með notkun framangreindra tékka þykir samkvæmt framansögðu sannað, að ákærða hafi gerst brotleg við 248. gr. almennra hegningarlaga.

Engar skaðabótakröfur hafa verið lagðar fram varðandi tékkana.

Ákæra, dagsett 2. október 1990.

Málavextir eru þessir samkvæmt játningu ákærðu og öðrum gögnum málsins:

Ákærða notaði tékka þann, sem rétt er lýst í ákæru, að fjárhæð 200.000 kr., vegna skuldar Líflínunnar, sem var einkafyrirtæki hennar, við Spari-

sjóð vélstjóra, en um var að ræða greiðslu vegna skulda þeirra, sem tengdar eru þeim, sem getið er í 4. og 5. lið ákæru, dagsettra 2. ágúst sl. Ákærða kveðst hafa látið tékkann af hendi 7. september 1988, en hann hafi verið með útgáfudeginum 15. október s.á. Ákærða segir, að svo hafi verið um samið, að hún hringdi á skrifstofu Helga V. Jónssonar hrl., sem hafði með innheimtu skuldarinnar að gera, og léti vita, hvort innstæða væri fyrir tékk-anum á þeim degi, sem sagður er útgáfudagur tékkans. Tékkareikningnum hafi verið lokað 30. september það ár, og hafi hún látið skrifstofu lög-mannsins vita um það.

Ákærða er ákærð fyrir brot gegn 73. gr. tékkalaga nr. 94/1933, sbr. l. nr. 35/1977. Samkvæmt því ákvæði skal beita refsingu gegn útgefanda tékka, þegar svo stendur á, að innstæða er ekki fullnægjandi á reikningi hans hjá greiðslubankanum. Hvergi er þar minnst á aðra en útgefanda. Þegar af þessari ástæðu er ákærða sýknuð af broti því, sem hún er ákærð fyrir í ákæru þessari. Þá var brotið einnig fyrnt, þar sem meira en tvö ár liðu, frá því er tékkinn var gefinn út og uns ákærðu var birt ákæra í málinu.

Sakaferill ákærðu:

Samkvæmt sakavottorði ákæru hefur hún tvívegis gengist undir dómsátt, í fyrra skiptið árið 1975 vegna fjársvika með greiðslu sektar, 4.000 kr., en í hið síðara árið 1986, en þá gekkst hún undir 16.000 króna sekt vegna ölvunar við akstur og var jafnframt svipt ökuleyfi í 12 mánuði. Hinn 30. desember 1985 var hún dæmd í fjögurra mánaða fangelsi, skilorðsbundið til þriggja ára, ásamt 36.000 króna sekt fyrir skjálafals. Þá var ákæru á hendur henni vísað frá dómi 6. júní 1988 ex officio fyrir fjársvik. Hinn 18. október sama ár var hún dæmd í átta mánaða fangelsi, þar af fimm mánuði skilorðsbundna til þriggja ára fyrir fjársvik. Dómurinn frá 30. desember 1985 var dæmdur með þeim dómi.

Brot þau, sem fjallað er um í dómi þessum, eru framin, áður en refsí-dómurinn frá 18. október 1988 var kveðinn upp. Það er mat dómsins, þar sem brot ákærðu eru mörg og stórfelld og hún hefur ekki að fullu bætt fyrir brot sín, að ekki hefði komið til álita að dæma ákærðu til skilorðs-bundinnar refsivistar að hluta eða að fullu, ef dæmt hefði verið í einu máli um þau brot, sem hér eru til umfjöllunar, og brotin samkvæmt dóminum frá 18. október 1988.

Samkvæmt 60. gr. almennra hegningarlaga nr. 19/1940, sbr. 7. gr. l. nr. 22/1955, verður nú að dæma hina skilorðsbundnu refsingu ákærðu samkvæmt ofangreindum dómi með brotum þeim, sem ákærða er hér sak-felld fyrir í dómi þessum. Þykir refsing ákærðu með hliðsjón af 77. gr. og 78. gr. almennra hegningarlaga hæfilega ákveðin 20 mánaða fangelsi.

Um skaðabótakröfu hefur verið fjallað hér að framan.

Pá er ákærða dæmd til að greiða 9/10 sakarkostnaðar, þ.m.t. málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns, Hilmars Ingimundarsonar hrl., 80.000 kr., en 1/10 sakarkostnaðar greiðist úr ríkissjóði.

D ó m s o r ð:

Ákærða, Anna Árnadóttir, sæti 20 mánaða fangelsi.

Ákærða greiði Landsbanka Íslands 200.000 kr. ásamt dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987, sbr. l. nr. 67/1989, frá 20. desember 1988 til greiðsludags.

Ákærða greiði 9/10 sakarkostnaðar, þ.m.t. málsvarnarlaun skipaðs verjanda síns, Hilmars Ingimundarsonar hrl., 80.000 kr., en 1/10 sakarkostnaðar greiðist úr ríkissjóði.
